

تکلیف شب برای دانش آموزان

آری یا نه؟

مؤلفین:

— ابوالحسن روهنده —

— محمد علی طهرانی اصل —

— معصوم علی بیات نسب —

— طاهره سعلانی فر —

جول ۱۳۹۴

تکلیف شب برای دانش آموزان آری یا نه؟
 پدیدار: جول، ۱۳۹۴
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۱-۴۲-۱
 فرم چاپ: ۱۳۹۴
 فرم چاپ: ۱۳۹۴
 مؤلفان: ابوالحسن روهنده، سید محمدعلی ظهراوی اصل، معصومه علی بیات نسب، طاهره سعادت فر
 روهنده، ابوالحسن، ۱۳۹۴
 TAI-101

شابک و نام پدیدار
 مشخصات نشر
 مشخصات ظاهری
 شابک
 وضعیت فهرست نویسی
 پرداخت
 یادداشت
 شماره "فرم"
 شماره کتابشناسی ملی

تکلیف شب برای دانش آموزان آری یا نه؟

ابوالحسن روهنده		مؤلفین
سید محمدعلی ظهراوی اصل	:	
معصومه علی بیات نسب	:	
طاهره سعادت فر	:	
چویل	:	ناشر
چاپ بارلند یاسوج	:	صفحه آرایی
جلد ۱۰۰۰	:	تیراژ
۱۳۹۴	:	سال نشر
۵۸ صفحه	:	تعداد صفحات
وزیری	:	قطع
۴۰۰۰ تومان	:	قیمت
۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۱-۴۲-۱	:	شابک

آدرس: یاسوج، خیابان ارم، فرعی ۹، پلاک ۱۰ تلفن: ۰۹۱۷۷۴۱۰۵۹۴

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقدمه مؤلفین.....	۱۱

فصل اول : بررسی تئوری و مطالعاتی تکلیف منزل

مقدمه.....	۱۳
تکلیف شب برای چیست؟.....	۱۶
قوانین یادگیری از نظر روانشناسان.....	۱۸
قوانین یادگیری.....	۱۹
الف) قانون آمادگی.....	۱۹
ب) قانون نتیجه یا اثر.....	۱۹
ج) قانون تمرین و تکرار.....	۱۹
سوابق تحقیقاتی و پژوهشی تکلیف شب و سیر تحول آن در تاریخ تعلیم و تربیت.....	۱۹
تعریف تکلیف.....	۲۲
تعریف تکلیف از نظر آموزش و پرورش.....	۲۲
نظریات مختلف درباره تکلیف شب.....	۲۳
- دکتر شریعتمداری.....	۲۳
- آقای دکتر قاسم قاضی استاد دانشگاه.....	۲۴
انواع تکلیف منزل.....	۲۵
انواع تکلیف از نظر محتوایی.....	۲۵
الف) تکلیف تمرینی.....	۲۵

۲۵	هدف‌های تکالیف تمرینی
۲۶	نمونه‌ای از تکالیف تمرینی
۲۶	ب) تکالیف آماده سازی
۲۶	هدف‌های تکالیف آمادگی و آماده سازی
۲۶	نمونه‌ای از تکالیف آماده سازی
۲۷	ج) تکالیف بسطی و امتدادی
۲۸	هدف‌های تکالیف امتدادی و بسطی
۲۸	نمونه‌ای از تکالیف بسطی و امتدادی
۲۸	د) تکالیف خلاقیتی
۲۹	هدف‌های تکالیف خلاقیتی
۲۹	انواع تکلیف از نظر ساختار و ارائه مطالب
۲۹	الف) عمومی
۲۹	ب) گروهی
۳۰	ج) انفرادی
۳۰	تأثیر تکلیف در یادگیری
۳۰	آیا تکلیف شب یک ضرورت تربیتی است؟
۳۱	۱) تمرین
۳۱	۲) شرکت فعال
۳۱	۳) رشد تخصصی
۳۱	۴) روابط متقابل شاگرد با والدین
۳۱	۵) خط مشی مقررات
۳۱	۶) روابط عمومی
۳۱	۷) تنبیه
۳۲	معنی دار کردن انجام تکالیف برای دانش‌آموزان
۳۲	ملاک‌های تعیین تکلیف
۳۳	تناسب نوع تکلیف با نوع درس
۳۳	جایگاه تکلیف شب در برنامه درسی
۳۴	تصحیح تکالیف
۳۵	فواید و مضرات تکلیف

۳۶.....	اثرات تکلیف منزل
۳۶.....	اثرات مثبت تکلیف منزل
۳۷.....	اهداف تکلیف شب
۳۸.....	حجم تکلیف چگونه و چقدر باید تعیین شود؟
۳۹.....	رابطه تکلیف شب با میزان هوش و استعداد دانش‌آموزان و پیشرفت تحصیلی آنها
۴۰.....	مشق سنگین شب، معایب و عوارض آن
۴۱.....	تکلیف شب در خانه‌های ایرانی

فصل دوم: بررسی تنوری و مطالعاتی تکلیف منزل

۴۳.....	نظر دانش‌آموزان در مورد تکلیف شب
۴۴.....	تجزیه و تحلیل دیدگاه دانش‌آموزان در مورد تکلیف شب
۴۵.....	دلایل انجام ندادن تکلیف توسط دانش‌آموزان
۴۶.....	دیدگاه و نظر والدین در خصوص تکلیف شب
۴۷.....	آنان که نظر مخالف درباره‌ی تکلیف دارند
۴۷.....	آنان که موافق تکلیف شب هستند
۴۸.....	تحلیل نظرات اولیا درباره تکلیف شب
۴۸.....	نظرات آموزگاران در خصوص تکلیف شب
۴۹.....	معلمان ما واقعاً در مدارس بیشتر کدام‌نوع از تکالیف را به دانش‌آموزان می‌دهند؟
۴۹.....	نظر صاحب نظران در خصوص تکلیف منزل
۵۰.....	نگاهی نوبه تکلیف منزل (تکلیف شب به عنوان یک تجربه یادگیری)
۵۱.....	پیشنهادهای برای آموزگاران در خصوص نحوه‌ی کنترل تکالیف
۵۲.....	پیشنهادهای برای اولیاء در خصوص تکلیف منزل
۵۴.....	توصیه‌هایی برای دست‌اندرکاران و مسئولان نظام آموزشی
۵۷.....	منابع و مأخذ

پیشگفتار

از سه سال پیش، و پس از چندین سال تدریس در مقطع ابتدایی متوجه شدیم که دانش‌آموزان ابتدایی و والدین آن‌ها و حتی معلمان آن‌ها از یک سری مسایل و مشکلات عمومی رنج می‌برند و همگی مایلند راهنمایی داشته باشند که بی‌پرده و به دور از نظریه پردازی و جملات مبهم، آن‌ها را برای تعلیم و تربیت این گل‌های باغ زندگی، یاری رسانند. از آن زمان بود که با همکاری پنج نفر از همکاران تحصیل کرده و سابقه دار در امر تعلیم و تربیت کودکان ابتدایی یک تیم تحقیقاتی و مطالعاتی تشکیل دادیم. ابتدا ضمن تشکیل جلسات اولیه برآن شدیم که تقسیم وظیفه نماییم و سعی همه براین باشد که در گام اول مسائل و مشکلات عمومی که موجبات سردرگمی و یا ناراحتی دانش‌آموزان و اولیا و آموزگاران را فراهم کرده‌اند را بیابیم و سپس به علت یابی آن‌ها بپردازیم و در ادامه راه حل‌های رفع این مشکلات را با مطالعه منابع و کمک گرفتن از همکاران با سابقه و صاحبان نظر، پیدا کنیم. در مرحله بعد به طور آزمایشی برخی راه‌حل‌ها را در تعدادی از مدارس که تیم مطالعاتی‌مان مستقر بود اجرا کنیم و در مرحله آخر نتایج مطالعات و تحقیقاتمان را در چند جلد کتاب تحت عنوان سری کتاب‌های راهنمای دانش‌آموزان و اولیا و مربیان دانش‌آموزان ابتدایی عرضه نماییم. بنابراین ابتدا پرسشنامه‌ای با سوالات باز طراحی نمودیم که پرسشنامه اول در بردارنده ۴ سؤال بود شامل: مهمترین معضلاتی که در آموزشگاه در ارتباط با دانش‌آموزان دارید را بیان کنید. به نظر شما دلیل به وجود آمدن این مشکلات چیست؟ نظر شما در باره چگونگی حل این مشکلات چیست؟ آیا جهت بر طرف شدن این معضلات حاضر به همکاری هستید؟ پس از جمع آوری پرسشنامه‌ها و تحلیل پاسخ‌ها متوجه شدیم مشکلات و مسایلی که بالاترین فراوانی را در بین نظرات جامعه پژوهشی به دست آوردند عبارت بودند از: ۱- مشکلات املاء نویسی دانش‌آموزان، ۲- مشکلات انشاءنویسی دانش‌آموزان، ۳- بی‌میلی و یا نوشتن تکالیف شب، ۴- ترس از مدرسه دانش‌آموزان و به تبع آن غیبت‌های مکرر دانش‌آموزان، ۵- فرار از مدرسه دانش‌آموزان و نیز به تبع آن غیبت و افت تحصیلی آن‌ها همکاران در مدارس خود تحت عنوان پروژه اقدام پژوهی یکی از معضلات را در نظر گرفته و شروع به کاربرد راه‌حل‌های پیشنهادی نمودن و در ادامه ضمن ارائه گزارش‌های

اقدام پژوهی کتاب‌های حاضر نیز به رشته تحریر درآمد. اگرچه در این راه با موانع و مشکلات عذیده‌ای مواجه بودیم لیکن با پشتکار و تلاشی که همکاران داشتند هرگز مایوس نشدیم و امروز با افتخار این مجموعه را تقدیم خانواده‌ها و مجموعه دلسوز آموزش و پرورش می‌نماییم. باشد که مورد اقبال واقع شود و صاحب نظران دست به قلم شوند و کم و کاستی‌های این مجموعه را به ما گوشزد نمایند.

www.ketab.ir

مقدمه مؤلفین

قبل از اینکه وارد بحث و موضوع کتاب شویم بر خود لازم می‌دانیم گوشزد نماییم که در آغاز نوشتن این کتاب هیچ سوگیری ذهنی در مورد تکلیف یا مشق شب نداشتیم و به دنبال این نبودیم که نظریه شخصی خودمان را به اثبات برسانیم. کتاب حاضر با کمک نتایج تحقیقات گروه تحقیقاتی خودمان و مطالعه منابع و کتاب‌های در دسترس تهیه و تدوین شد و هدف اصلی تیم تحقیقاتی ما کمک به دانش‌آموزان و معلمان و اولیای آن‌ها بود، باشد که در این راه گام موثری برداشته باشیم.